

فراخوان اقدام فوری

زندانی کرد قربانی شکنجه در معرض خطر اعدام

حیدر قربانی، زندانی کرد ۴۷ ساله، علی‌رغم بروز تخلفات جدی در روند دادرسی منصفانه و با وجود تصدیق دادگاه مبنی بر این که وی هرگز مسلح نبوده است، در معرض خطر اعدام به اتهام «قیام مسلحانه علیه نظام» (بغی) قرار دارد. محکومیت وی صرفاً بر مبنای «اعترافات» تحت شکنجه‌ای است که در دوره‌ی ناپدیدسازی قهری وی به‌دست آمده‌اند. مقامات مسئول بایست این حکم را لغو و یک دادرسی عادلانه را برای وی تضمین نمایند.

اقدام شما موثر است؛ به زبان و قلم خودتان نامه بنویسید یا از متن زیر الگو برداری کنید.

رییس قوه قضاییه ابراهیم ریسی

c/o Permanent Mission of Iran to the UN
Chemin du Petit-Saconnex 28, 1209 Geneva, Switzerland

جناب آقای ابراهیم ریسی،

حیدر قربانی، از اعضای اقلیت کرد در ایران، در زندان سنندج در استان کردستان در صف اعدام به سر می‌برد و در معرض خطر اعدام است. شعبه ۲۷ دیوان عالی کشور به تاریخ ۱۶ مرداد ۱۳۹۹ حکم اعدام وی را تایید کرد، بدون این که تخلفات متعدد دادرسی منصفانه و نقایص مربوط به شواهد و مستندات دادگاه را که توسط وکلای وی طرح شده‌اند، بررسی کند. متعاقباً در ۱۵ شهریور ۱۳۹۹، دیوان عالی کشور درخواست اعاده دادرسی وی را نیز رد کرد.

در ۱ بهمن ۱۳۹۸، دادگاه انقلاب سنندج حیدر قربانی را از بابت «قیام مسلحانه علیه نظام» به اعدام محکوم کرد. این اتهام در ارتباط با کشته شدن سه تن از اعضای ظاهراً وابسته به گروه شبه‌نظامی بسیج در مهر ۱۳۹۵ توسط افرادی از اعضای حزب دمکرات کردستان ایران، از گروه‌های مخالف مسلح کرد، مطرح شده است. دادگاه در حکم خود تصدیق کرده که حیدر قربانی هرگز مسلح نبوده است. در عوض، استناد دادگاه به «اعترافات» تحت شکنجه وی است مبنی بر اینکه وی به مرتکبان قتل‌ها یاری رسانده، از جمله با حمل و نقل آن‌ها به محل وقوع قتل‌ها.

عفو بین‌الملل یادآوری می‌کند که حکم صادره نه تنها ناقض تعهدات ایران تحت قوانین بین‌المللی است که استفاده از مجازات اعدام را به «جدی‌ترین جرائم» که تنها به معنی قتل عمد است محدود می‌کند، بلکه همچنین مخالف قوانین خود ایران نیز هست که تصریح دارند برای اثبات جرم «قیام مسلحانه علیه نظام» (بغی)، متهم بایست عضو یک گروه مسلح بوده و خود به استفاده از سلاح متوسل شده باشد.

جریان دادرسی حیدر قربانی به‌شدت غیرمنصفانه بوده است. در پی دستگیری وی در ۲۰ مهر ۱۳۹۵، مسئولین وی را برای مدت چندین ماه در سلول انفرادی حبس کرده‌اند و تحت ناپدیدسازی قهری قرارش داده‌اند. طبق اظهارات خود او، وی طی این مدت بارها و بارها شکنجه شده است تا دست به «اعترافات» ویدیویی بزند که پیش از محاکمه‌اش توسط تلویزیون حکومتی پرس‌تی‌وی پخش گردید، امری که نقض آشکار اصل برائت است. حیدر قربانی هم‌چنین اظهار داشته است که بازجویانش او را تحت ضربات مشت و لگد قرار داده‌اند، از خواب محروم‌ش کرده‌اند و مجبورش ساخته‌اند که روی زمین دراز بکشد در حالی که روی سینه‌اش راه می‌رفته‌اند و او را دچار حس خفگی می‌کرده‌اند. وی همچنین از دسترسی به وکیل طی مرحله بازپرسی محروم بوده است، و وکلایش در مرحله محاکمه نیز اجازه دسترسی کامل به پرونده کیفری وی را نداشته‌اند.

من مصرأً از شما می‌خواهم محکومیت و حکم اعدام حیدر قربانی را لغو نمایید و دستور دادرسی منصفانه را بدون توسل به مجازات اعدام صادر کنید. لطفاً اطمینان حاصل کنید که ادعاهای وی مبنی بر ناپدیدسازی قهری و شکنجه مورد بررسی قرار گرفته‌اند، تا جایی که اطمینان حاصل شود که افراد مظنون به دست داشتن در این امر طی یک روند دادرسی منصفانه مسئول نگاه داشته شوند و نیز اقدامات لازم برای اطمینان از این که «اعترافات» حاصل از شکنجه و سایر بدرفتاری‌ها یا در غیاب وکیل به عنوان مدرک در دادگاه استفاده نمی‌شوند، اتخاذ گردند.

با احترام،

اطلاعات تکمیلی

طی ماه‌های گذشته استفاده از مجازات اعدام علیه معترضان، مخالفان سیاسی و اعضای اقلیت‌های اتمیکی در ایران [افزایش نگران‌کننده‌ای](#) یافته است. عفو بین‌الملل، با توجه به الگوی رفتاری مقامات مسئول ایران در اعدام زندانیان متعلق به این گروه‌ها در برهه‌هایی که بیم شدت یافتن اعتراضات مردمی می‌رود، نگران است که زندانیان در انتظار اعدام که به اقلیت‌های تحت ستم در ایران تعلق دارند به‌طور خاص در معرض این خطر هستند.

بند ۲۸۷ قانون مجازات اسلامی ایران تصریح می‌کند: «گروهی که در برابر اساس نظام جمهوری اسلامی ایران، قیام مسلحانه کند باغی محسوب می‌شود و در صورت استفاده از سلاح، اعضای آن به مجازات اعدام محکوم می‌گردند.» طبق اطلاعات ثبت شده در پرونده حیدر قربانی که به دست عفو بین‌الملل رسیده است، حتی بازپرس پرونده نیز که در دفتر دادستان استان کردستان کار می‌کند، در تاریخ ۱۳ بهمن ۱۳۹۵ به صورت مکتوب اظهار داشته است که هیچ مدرکی برای متهم کردن حیدر قربانی به «قیام مسلحانه علیه نظام» (بغی) وجود ندارد. با این حال، دادستان ظاهراً تحت تأثیر نهادهای امنیتی و اطلاعاتی تأکید کرده است که اتهام مذکور در کیفرخواست درج شود.

در ۲۲ شهریور ۱۳۹۹، کلای حیدر قربانی به ریاست قوه قضاییه توسل جستند تا از اختیاراتی که به موجب ماده ۴۷۷ آیین دادرسی کیفری ایران به وی اعطا شده است استفاده نماید و دستور اعاده دادرسی در پرونده را صادر نماید بر این اساس که حکم صادره به طور واضح در تناقض با قانون کشور و قوانین شرع قرار دارد.

حیدر قربانی در ۲۱ مهر ۱۳۹۵ توسط حدود ده نفر از مأموران وزارت اطلاعات دستگیر شده است که به خانه وی هجوم آورده‌اند بدون این که حکم جلب نشان دهند. برای مدتی قریب به سه ماه، خانواده حیدر قربانی از هرگونه اطلاعات درباره سرنوشت و محل نگهداری وی محروم بودند و حتی از مرده یا زنده بودن او آگاهی نداشتند. در ۱۸ دی ۱۳۹۵، وی اجازه یافت که با خانواده خود تماس تلفنی کوتاهی داشته باشد، با این حال محل نگهداری او همچنان مخفی بود. پس از این تماس تلفنی، خانواده حیدر قربانی همچنان در مورد سرنوشت و مکان نگهداری وی ناآگاه بودند تا این که در اوایل بهار ۱۳۹۶ به زندان مرکزی سنندج در استان کردستان منتقل شد. در تاریخ ۱۸ اسفند ۱۳۹۵، پرس تی‌وی، یک رسانه حکومتی ایران که به زبان انگلیسی برنامه پخش می‌کند، ویدئویی تبلیغاتی با عنوان «راننده مرگ» پخش کرد که بدون اطلاع حیدر قربانی حاوی «اعترافات» اجباری وی بود. علاوه بر نقض حق فرض بر براءت و حق حفظ سکوت حین بازپرسی و دادرسی، آزار روحی و روانی بازداشت‌شدگان و بستگان آنان در نتیجه‌ی چنین «اعترافات» ویدئویی، که عموماً قربانیان‌شان را ناسان و اهریمنی جلوه می‌دهند و قصد می‌کنند «تقصیر» ایشان را در ارتکاب جرایم سنگین نشان دهند، ناقض منع مطلق شکنجه و سایر رفتارهای بی‌رحمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز تحت قوانین بین‌المللی است.

حیدر قربانی علاوه بر محاکمه در دادگاه انقلاب، در تاریخ ۱۶ اکتبر ۲۰۱۹ در شعبه شماره ۱ دادگاه کیفری یک استان کردستان نیز به اتهام معاونت در قتل، شروع آدم‌ربایی و کمک به عاملان مستقیم قتل برای فرار محاکمه شد. در این دادگاه، وی در مجموع به ۱۱۸ سال و شش ماه حبس و ۲۰۰ ضربه شلاق محکوم شد.

با توجه به ماهیت برگشت‌ناپذیر مجازات اعدام، دادرسی در پرونده‌های مرتبط با جرائم مشمول مجازات اعدام باید با دقت تمام و رعایت کلیه استانداردهای بین‌المللی مرتبط با حمایت از حق دادرسی منصفانه صورت گیرد، بدون در نظر گرفتن این که جرم مورد نظر چه شدتی دارد. کلیه افرادی که در معرض مجازات اعدام قرار دارند باید در تمام مراحل دادگاه از مشاوره حقوقی یک وکیل مدافع صالح بهره‌مند شوند. این افراد بایست تا زمان اثبات جرم‌شان بر اساس شواهد روشن و قانع‌کننده، با اعمال دقیق بالاترین استانداردها در جمع‌آوری و ارزیابی شواهد به نحوی که جایی برای هیچ توضیح جایگزینی از واقعیت‌ها باقی نماند، بی‌گناه فرض شوند. علاوه بر این، تمامی عوامل تخفیف‌دهنده مجازات نیز بایست در نظر گرفته شوند. دادرسی باید حق بررسی جنبه‌های واقعی و حقوقی پرونده را توسط دادگاهی بالاتر تضمین کند. صدور حکم مجازات اعدام در نتیجه‌ی دادرسی کیفری که کاملاً از استانداردهای دادرسی منصفانه دور است به منزله سلب خودسرانه حق حیات است و حتی ممکن است معادل اعدام فراقضایی باشد.

عفو بین‌الملل بدون در نظر گرفتن ماهیت جرم، خصوصیات مجرم، یا روشی که حکومت برای کشتن زندانی مورد استفاده قرار می‌دهد بدون استثنا با مجازات اعدام مخالف است. مجازات اعدام نقض حق حیات و شدیدترین صورت مجازات بی‌رحمانه، غیرانسانی و تحقیرآمیز است. سازمان عفو بین‌الملل به طور پیوسته از تمام کشورهایایی که مجازات اعدام را اعمال می‌کنند، از جمله ایران، خواسته است که در راستای لغو کامل مجازات اعدام، تمام احکام اعدام را با صدور یک دستور رسمی سراسری به حال تعلیق در آورند.

زبان مرجع برای خطاب قرار دادن گیرنده: فارسی یا انگلیسی

شما هم‌چنین می‌توانید متن را در زبان انتخابی خود تنظیم کنید.

لطفاً در اسرع وقت اقدام نمایید تا: ۱۷ نوامبر ۲۰۲۰